

the population as the most appropriate ones at some point in history. An analysis of homonymy of names indicates the spread of this phenomenon in local toponymy. The repeated names of toponyms manifest in varied ways and its appearance is determined by a number of linguistic and extra-linguistic factors. Homonymy includes geographical names which are in a particular administrative area or beyond its borders. The author has plans to analyze the semantics of toponymical stems of geographical names in his future study and also to specify the definitions of toponymical syntaxemes which come into homonymous relations.

Key words: *homonymic pairs, toponymy, oikonym, hydronym.*

Надійшла до редакції 12.05.2015

УДК 811.161.2'367.62

Н. М. Торчинська

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри слов'янської філології
Хмельницького національного університету
e-mail: mina@ukr.net*

ПІДТЕКСТОВА ІНФОРМАЦІЯ ВЛАСНОЇ НАЗВИ У СТРУКТУРІ ЕПІГРАФА

У статті з'ясовуються функції власних назв, які є складниками епіграфів; визначається типологія онімів, їхня семантика; робиться спроба встановити причину вибору автором того чи іншого епіграфа; акцентується увага на джерелах цитації.

Ключові слова: *онім, епіграф, інтертекстуальність, цитата, функція.*

Сучасній лінгвістиці притаманний постійний інтерес до власних назв, які вивчаються у різних аспектах, зокрема й у поетонімічному. Результати досліджень, присвячені функціонуванню онімів у художньому тексті, викладені у працях вітчизняних і зарубіжних науковців, з-поміж яких — Л. О. Белей, Т. Б. Гриценко, В. М. Калінкін, О. Ю. Карпенко, Ю. О. Карпенко, Н. С. Колесник, Л. П. Кричун, Г. П. Лукаш, М. Р. Мельник, Т. І. Крупеньова, Л. І. Селіверстова, А. В. Соколова, І. В. Хлистун та багато інших.

Кожен онім, використаний письменником у творі, завжди містить певну інформацію, часто закодовану, але надзвичайно важливу для розуміння художнього твору. «Номінація, ідентифікація і диференціація — це три аспекти головної, провідної функції власних назв, яка завжди властива всім власним назвам у мовленні» [1, с. 234–235]. Але якщо автори обирають для свого доробку ще й інтертекстуальні елементи із власними назвами, то вагомість оніма збільшується у рази. Отже, з *метою* визначення підтекстової інформації власних назв в епіграфах нами були поставлені такі *завдання*: 1) з'ясувати типологію і значення онімів, які входять до структури епіграфів; 2) схарактеризувати джерела цитації; 3) визначити причини вибору певного епіграфа для твору.

Об'єктом нашого дослідження є українські епіграфи, які містять оніми, а *предметом* — функції власних найменувань у структурі епіграфів, виокремлених шляхом випадкової вибірки із художніх творів письменників XIX — XXI ст.

Епіграфи, будучи інтертекстуальними компонентами, лаконічно відтворюють ідею твору, закодовано натякають на певний історичний, міфологічний, літературний, політичний або ж побутовий факт, закріплений у палітрі художнього тексту. Саме епіграфи готують читача до роздумів, до філософського сприйняття твору через призму іншого автора, є експліцитно-імпліцитними складниками твору, які допомагають провести паралелі у просторі і часі.

Епіграфи як різновиди позатекстових елементів уже ставали об'єктами вивчення багатьох науковців, з-поміж яких — В. О. Вуколова, Н. В. Горбач, О. М. Куцевол, М. О. Сокол, М. Н. Сизоненко, М. М. Челецька, Н. В. Чорна та інші. Проте увага на специфіку функціонування онімів у цитованих текстах не зверталася, що й зумовило *актуальність теми* нашої статті.

Онімний простір будь-якого твору містить у собі різні класи власних назв. Не стали винятком і епіграфи. Нами було проаналізовано 105 епіграфів із 88 творів 31 автора. У 32 епіграфах виявлено власні назви, загальна кількість яких — 50.

Найбільшу групу онімів у структурі проаналізованих епіграфів становлять топоніми, зокрема хороніми, ойконіми, поодинокі гідроніми і годоніми. Майже усі вони є реальними найменуваннями, тобто сприяють створенню об'єктивної картини і налаштовують читача на відповідне сприйняття твору.

Традиційно продуктивним найменуванням території є лексема *Україна*, яку письменники часто використовують як синонім до понять 'рідна домівка', 'рідна земля', 'батьківщина'. Здебільшого для цитації обирають українські народні пісні: «...*повертай, дитино, понад нашу хату, через Україну гуси вже летять*» Народна пісня («Крутосхил» Ю. Покальчука) [8], «*Зажурилась Україна, що ніде прожити, Витоптала орда кіньми маленькій діти. Малих потоптала, старих порубала, А молодих, середульших, у полон забрала*». Українська народна пісня («Мальви» Р. Іваничука, розділ другий). Паралельно із хоронімом Україна Р. Іваничук у романі «Мальви» послуговується онімом *Туреччина*, що зумовлено тематикою його творів: «*В Туреччині та на брамі кам'яній Там сиділи два братчики молодії. Один сперся на поруччя, задумався, Дрібненькими слізоньками умивався. Ой стій же ти, милий брате, не журися, Яка красна Туреччина — подивися!*» Українська народна пісня (розділ шостий) [8].

Локативну функцію виконує хоронім в епіграфі Ю. Андруховича: «*Михайло Пустай — оповідач і казкар, лемко зі Східно-Словацького краю. Був пастухом громадських кіз. З його вуст записано багато казок, серед яких і «Баронський син в Гамерици», що дуже перегукується з «Подорожами Синдбада*» [2, с. 103].

Своєрідним є використання хороніма *Росія* у поезії О. Ірванця, де епіграфом стали транслітеровані рядки Ф. Тютчева: «*Умом Рясію не панять...*» [2, с. 236]. Можливо, саме така форма цитування зумовлена суспільно-політичним періодом, коли змінюються суспільні установки, цінності, переосмислюється ставлення до осіб, подій, історичних періодів, народів тощо.

Історичний роман А. Чайковського «Сагайдачний» також починається цитатою, що містить у собі як хоронім, так і ойконім: «*Уродилсья он въ краях Подгорскихъ Перемисскихъ / Вихованъ въ вѣрь церкви всходней зъ лѣтъ дѣтинскихъ / Шолъ потомъ до Острога, для наукъ уцѣвывхъ... Которы тамъ квітли...*» З книги «*Вѣршъ на жалосный погребъ зацного рыцера Петра Конашевича Сагайдачного, гетмана войска его кор. Милости Запорозкого, зложоний презъ инока Касіана Саковича*», Київ, 1622 [8].

Надзвичайно поширеним в епіграфах став ойконім *Львів*. Так, Ю. Андрухович у своєму творі «Три балади» кожену частину починає цитатою із праці І. Крип'якевича «Історичні походи по Львові»,

наприклад: «*Велике вражіння у Львові зробило те, як один із акторів відкрив домовини з людськими кістками, — при пребудові костела на театр забуто усунути з підземелля давніх покійників...*» [2, с. 85]. Водночас натрапляємо і на архітектуронім: «*В 1885 р. Франц-Йосиф відвідав знову Замок у вечірній порі, в каварні гостила його шляхта, з балкону каварні цісар оглядав ілюмінацію Львова на його честь*» [2, с. 85].

На початку роману «Рекреації» Ю. Андрухович цитує рядок із краєзнавчого довідника початку ХХ століття: «*Чортоніль зусібіч оточений горами*» [2, с. 148], що певним чином налаштовує читача на своєрідне сприйняття тексту, оскільки оповіді про міфічне місто Чортоніль до сьогодні є загадковими [6].

Поряд із вітчизняними назвами міст автори використовують і зарубіжні, причому тут ойконіми виконують інформаційну функцію і є фоновими для усього тексту: *Жанну Д'Арк спалили в Руані, «Мені шкода тебе, Руане!» — це останні її слова* («Руан» Л. Костенко) [8]. Ю. Андрухович поезію «Пам'ятник» починає двома епіграфами різних авторів, які стали антитезою, хоч кожен із них містить лексему *Париж*: «*Я помру в Парижі увечері...*» Сесар Вальєхо. «*Ми помremo не в Парижі...*» Наталка Білоцерківець [2, с. 75].

Ойконімний криптонім, використаний автором публікації із метою приховати локалізацію події, фіксуємо в епіграфі до повісті С. Васильченка «Талант»: «*В селі К. згубила себе з романтичного причинення церковна хористка... Ховати її чином церковним тамошній священник позрікся. Люди принесли йому домовину з мерцем на подвір'я, поставили перед вікнами, а самі розійшлися. Ховала поліція*» (З газетної хроніки) [8].

Із-поміж великої кількості географічних найменувань у структурі епіграфів лише один раз натрапляємо на гідронім: «*Ой, думай, думай, чи переплинеш Дунай*» («Чотири броди» М. Стельмаха) [8]. Як відомо, у фольклорі східних та західних слов'ян Дунай — це загальний символ водного простору, зокрема й морського. Дунайська вода відкриває шлях на той світ. Напитися цієї води означає: або навкі піти туди, звідки нема вороття, або забути все, що любив доти, або ж торкнутися заборонених таємниць, дізнавшись про подальшу, зазвичай нещасливу долю [4]. Мабуть, такими віруваннями і зумовлений вибір М. Стельмахом саме цих рядків у ролі епіграфа до свого роману.

Констатувально-номінативну функцію виконує годонім в епіграфі до поезії О. Ірванця «Гінь великого класика»: «*Вул. Уїльяма-Шекспіра*». *Напис на таблиці* [2, с. 252].

Наступну групу становлять епіграфні антропоніми. Практично жоден письменник не обходиться у своїх творах без історичних фактів і використовує при цьому імена реальних історичних осіб. Такі антропоніми можуть вживатися автором як у прямому, так і в переносному значенні, використовуються або для опису певної епохи, або для загальної характеристики персонажів. Відмінним тут є побутування онімів-історизмів у структурі епіграфів. Часто письменники обирають цитати, у яких є всесвітньо відомі імена, які не потребують конкретизації: «*Як можна бути вільним, Евкрите, коли маєш тіло?*» А. Франс «*Таїс*» («Місто» В. Підмогильного) [8], «*Жанну Д'Арк спалили в Руані, «Мені шкода тебе, Руане!» — це останні її слова*» («Руан» Л. Костенко) [8]. Достовірність фактів може підтверджуватися джерелом цитації: «*В 1885 р. Франц-Йосиф відвідав знову Замок у вечірній порі, в каварні гостила його шляхта, з балкону каварні цісар оглядав ілюмінацію Львова на його честь*» І. Крип'якевич. «*Історичні походи по Львові*» («Нашіптуння віків» Ю. Андруховича) [2, с. 85].

Проте у виокремлених нами епіграфах частіше натрапляємо на іншу тенденцію: автор твору більш-менш детальну інформацію про історичну особу пропонує безпосередньо в епіграфах. Досить послідовним тут є Ю. Андрухович: «*Павло Мацапура — ніжинський полковий кат, страчений 1740 р. за «ядение человеческого мяса і прочия богопротивныя злодеяния»*. З коментарів до «Енеїди» І. Котляревського (Павло Мацапура, злочинець) [2; 102]; «*Михайло Пустай — оповідач і казкар, лемко зі Східно-Словацького краю. Був пастухом громадських кіз. З його вуст записано багато казок, серед яких і «Баронський син в Гамерици», що дуже перегукується з «Подорожами Синдбада*» (Пастух Пустай, поет, баронський син) [2, с. 103]; «*Нагрудний портрет міщанки Варвари Лянгиш (XVII ст.) зберігається у Львівському історичному музеї*» (До пані Варвари Л.) [2, с. 109].

Ще одне реальне ім'я використав у структурі інтертекстуального тексту Ю. Покальчук в оповідання «Кінець»: «*Історичні факти, висвітлені тут, підтверджені у документальному фільмі відомого російського кінорежисера С. Говорухіна «Росія, котрою ми потерялі»* [8].

Значно рідше, як виявилось, письменники послуговуються антропоетонімами. Традицією вже є цитування слів Кобзаря. Наприклад, В. Шевчук узяв рядки з поеми Т. Шевченка «Марина»: «*Неначе цвяшок, в серце вбитий, Оцю Марину я ношу*» Тарас Шевченко [9, с. 28].

Представники угруповання «Бу-ба-бу» поряд з українськими іменами звертаються до зарубіжних вигаданих персонажів. Так, в О. Ірванця твору «Наш вожатий Фреді Крюгер» передує трансформована автором лічилочка з культового у 90-х роках ХХ ст. фільму жаків про Фреді Крюгера: «*0123 / Не бійся слізоньки утри / Неминуча кривда Фреді скоро прийде / 3456 Не бійся він тебе не з'їсть / До дівчаток в нього звичка / Ше й колюча рукавичка*» [2, с. 276]. В. Неборак у поезії «Регерад(я)» для паронимазії скористався омонімічними словами: *На палубі «Нера» Спинився замислений Гера... (З корабельного фольклору)* [2, с. 353].

Умовно до цієї групи епіграфів можна віднести цитату, взяту М. Стельмахом для роману «Чотири броди»: «*Ой, думай, думай, чи переплинеш Дунай*» [8]. Як свідчать різні джерела, ця народна пісня звучить так: *Думай, Марусю (Наталко), думай / Чи переплинеш Дунай. Найімовірніше, що автор вилучив із пісні антропонім з метою узагальненої індивідуалізації, оскільки ця весільна пісня мала виразне ритуально-процесуальне значення.*

Значну частку власних назв у складі епіграфів становлять конфесійні найменування, які використовуються для вираження сакральних понять. Як зазначала Ю. І. Браїлко, «конфесійна лексика — це окремий розряд лексичних одиниць, що характеризуються спільним стильовим значенням, яке, нашаровуючись на предметно-понятійний зміст, виступає компонентом загальної семантики та вказує на усталене вживання лексеми в конфесійному різновиді сучасної української літературної мови, тобто несе в собі додаткову «непредметну» інформацію й точно сигналізує про сферу побутування слова, у якій його денотативно-сигніфікативний елемент передається оптимально» [1, с. 6–7].

Українські митці завжди послуговуються релігійною тематикою, використовуючи відповідні цитати як у структурі твору, так і в ролі інтертекстуальних компонентів — заголовків, присвят, епіграфів тощо. Так, М. Дочинець, твори якого здебільшого мають релігійно-філософське забарвлення, для своїх повістей і романів відбирає кіль-

ка таких цитат, які повною мірою передають лейтмотиви. В одному із трьох епіграфів, обраних до твору «Криничар. Діяріюш найбагатшого чоловіка Мукачівської домінії», є лексема *Господь*, яку українці використовують, звертаючись до Бога: «*Я — крихтний олівчик у руці Господа, який пише лист любові цьому світові*». Мати Тереза [3, с. 3]. Трьома епіграфами починається і «Вічник», в останньому з яких міститься відтеонімний посесив: «*Я — подих у Божому небі. Я — лист у Божому лісі*». Халіл Жибран [8].

Відповідно до тематики твору обирає епіграфи до розділів роману «Мальви» і Р. Іваничук, у якого п'ятий розділ почався цитуванням хадіса, де згадується Пророк: «*Сказав Пророк, хай над ним буде мир «О ви, які хочете влади, запитайте себе, кого і що ви любите?» З хадіса* [8].

І. Багрянний починає свій «Сад Гетсиманський» цитатою з Євангелія, де міститься згадка про Юду — одного з апостолів Ісуса Христа, який зрадив свого вчителя. Зрозуміло, що цей онім певним чином готує читача до відповідного сюжету: «*Отче мій! Коли можна, нехай мимо йде від мене чаша ця!..» Ще він говорив, коли се Юда, один з дванадцяти, приходить, а з ним багато народу з мечами й дрюччям од архієреїв та старших людських... Та й узjali його...*» Єванг. від св. Маттея, гл. 26 [8].

Цитує Євангеліє також Леся Українка перед апокрифом «Прокляття Рахілі»: «*Чутно крик в Рамі, великий плач і скарга, Рахіль плаче по дітях своїх і не може потішитись, бо їх немає*» (Єв. Матв. 2, 18) [8].

Отже, бачимо, що автори використовують епіграфи з конфесійними онімами, які номінують як реальний, так й ірреальний простір. «Ці одиниці стають одним із важливих засобів художньої експресії, утілення мистецької концепції відображення дійсності й узагалі необхідним конструктивним елементом ... текстової тканини» [1, с. 18].

Сукупність різних видів онімів — топонімів, антропонімів і теонімів — міститься в епіграфі до роману В. Єшкілева «Імператор повені»: «*...Року 7156-го за великі гріхи, беззаконія й недбальства наші Господь Всемогутній вразив межиріччя Уборті і Хирлиці повинню, що знесла безліч маєтности і доценту селище Зміївку разом із кам'яницею Святих Угодників Божих Маманта і Лукіліяна та дзвонарнею... Люди підскарбія Сокольського врятували у той час біснுவатого, котрий, стоячи посеред водопілля на камені за Прокопівським перелазом, провіщав армагедон. Біснуватий мав біля себе велике свічадо, німу дівку і називав себе «пророком і кесарем Анемподестом»... (витяг з «Літопису пресмирнен-*

ного брата Микифора, у мирянах Івана Жаби з роду Леонтовичів») [8]. Власні назви виконують тут різні функції — когнітивну, експресивну й інформаційну, оскільки змішано реальні та міфічні оніми.

Вісім власних найменувань у структурі досліджуваних епіграфів репрезентують інші класи онімів. З-поміж ідеонімів — назв об'єктів духовної культури — в епіграфах зафіксовані біблійніми: *Михайло Пустай* — *оповідач і казкар, лемко зі Східно-Словацького краю. Був пастухом громадських кіз. З його вуст записано багато казок, серед яких і «Баронський син в Гамерици», що дуже перегукується з «Подорожами Синдбада» («Пастух Пустай, поет, баронський син» Ю. Андруховича) [2; 103] і фільмонім: «Історичні факти, висвітлені тут, підтверджені у документальному фільмі відомого російського кінорежисера С. Говорухіна «Росія, котрою ми потерялі» («Кінець» Ю. Покальчука) [8]. Варто зауважити, що російську назву фільму автор подає українською транслітерацією.*

Ергоніми — назви об'єднань людей — представлені такими прикладами: «Я бачу перед собою нових невідомих людей — сильних, як леопард, прозорливих як **ЧеКа**, і вільних, як **Воля**... М. Хвильовий («Розгром» І. Багряного) [8], «Нагрудний портрет міщанки Варвари Лянгиш (XVII ст.) зберігається у Львівському історичному музеї» («До пані Варвари Л.» Ю. Андруховича) [2, с. 109], «З рекламного відео клініко-матримоніальної фірми «Базилевс» («Піснь про пана Базя» Ю. Андруховича) [2, с. 110]. Як бачимо, позатекстові елементи, якими послуговується Ю. Андрухович, відрізняються від загальноприйнятого розуміння епіграфа і мають інформативний характер.

Назви об'єктів матеріальної культури (прагматоніми) зафіксовані лише один раз. Це фольклорний порейонім, який функціонує як омонім до антропоніма: «На палубі «**Нера**» Спинився замислений **Гера**...» (З корабельного фольклору) («Реград(я)» В. Неборака) [2, с. 353].

Висновки. Якщо антропоніми і топоніми у структурі епіграфів певною мірою пов'язані зі змістом творів, мають як імпліцитний, так й експліцитний характер, є знаками «національної історії, поряд із текстотворчою та інформаційною виконують функцію інтелектуального збагачення ідіолекту, адже в текстах переважають інформаційно насичені оніми, з досить широким асоціативним полем, значним мнемонічним потенціалом» [7, с. 11], то ідеоніми, ергоніми і прагматоніми здебільшого реалізують номінативно-референтну функцію.

Як свідчать результати дослідження, епіграфи вимагають від читача знань, які мають вирішальне значення для інтерпретації підтексту. Епіграф — це, на перший погляд, ніби незначна одиниця поетики художнього тексту, проте саме вона відбиває літературну ментальність автора. А власні назви у структурі таких цитат допомагають створювати або розкривати сюжети, оскільки можуть бути моно- і полісемантичними, пропонуючи інформацію щодо розкриття концепції твору, сутності персонажа, водночас визначаючи інтелектуальний рівень читача. Якщо звернути увагу на переважання цитат з онімами в окремо взятих письменників, то найчастіше епіграфами із власними назвами послуговувалися представники літературного угруповання «Бу-ба-бу».

Таким чином, можна стверджувати, що найбільш використовуваними в епіграфах є фонові (Г. П. Лукаш) оніми, які сприяють ефекту достовірності, надають переносну образно-підтекстову інформацію, налаштовують читача на об'єктивне сприйняття тексту.

Перспективу дослідження вбачаємо у цілісній характеристиці епіграфів як елементів чужого мовлення у структурі художнього тексту.

Список використаних джерел та літератури

1. Браїлко Ю. І. Конфесійна лексика у творчості українських поетів 60 — 80-х років ХХ століття (семантико-стилістичний аспект) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 — українська мова / Ю. І. Браїлко. — К., 2005. — 23 с.
2. «Бу-ба-бу» (Юрій Андрухович, Олександр Ірванець, Віктор Неборак) : Вибрані твори поезія, проза, есеїстика. — Львів : ЛА «Піраміда», 2008. — 392 с.
3. Дочинець М. Криничар. Діяріюш найбагатшого чоловіка Мукачівської домінії / М. Дочинець. — Мукачево : Карпатська вежа. — 331 с.
4. Дунай [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Дунай>
5. Карпенко Ю. О. Літературна ономастика : збірник статей / Ю. О. Карпенко. — Одеса : Астропринт, 2008. — 328 с.
6. Маріямпіль [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/%Маріямпіль>
7. Петрова Л. П. Власне ім'я як засіб інтелектуалізації поетичного мовлення (на матеріалі поезій Ліни Костенко) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 — українська мова / Л. П. Петрова. — Х., 2003. — 20 с.

8. Український центр [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukrcenter.com>
9. Шевчук В. Привид мертвого дому : роман-квінтет / В. Шевчук. — К. : Унів. вид-во ПУЛЬСАРИ, 2005. — 600 с.

Торчинская Н. Н.

*кандидат филологических наук, доцент,
доцент кафедры славянской филологии
Хмельницкого национального университета
e-mail: mina@ukr.net*

ПОДТЕКСТОВАЯ ИНФОРМАЦИЯ ИМЕНИ СОБСТВЕННОГО В СТРУКТУРЕ ЭПИГРАФА

Резюме

В статье рассматриваются функции имен, которые являются составляющими эпиграфов; определяется типология онимов, их семантика; делается попытка установить причину выбора автором того или иного эпиграфа; акцентируется внимание на источниках цитации.

Ключевые слова: *оним, эпиграф, интертекстуальность, цитата, функция.*

Torchynska N.

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of Slavic Philology Department
Khmelnitsky National University
e-mail: mina@ukr.net*

INTERTEXTUAL INFORMATION OF THE PROPER NAME IN THE CONTEXT OF EPIGRAPH

Abstract

The article deals with onyms as a component of epigraph. Every onym, used by the writer in his work, always contains crucial information for understanding of the literary text. It is the validity of the onym, when authors choose intertextual elements with proper names for their achievement. To determine intertextual information of the proper names in epigraphs, we have set the following objectives: 1) to clarify the typology and meaning of onyms in epigraphs; 2) to characterize the source of quotations; 3) to determine the cause of a particular epigraph choice. Object of the study is Ukrainian epigraphs with onyms, and the subject of the study is the function of onyms in epigraphs. The largest group of onyms in epigraphs is represented by toponyms, including oykononyms, horonyms, hidronyms and hodonyms. If epigraph anthroponyms and toponyms are, to some extent, associated with the context of works, the ideonyms, ergonyms and prahmatonyms fulfill nominatively referential function.

Thus, the most common are background onyms that contribute to the effect of reliability, provide a portable image and intertextual information, configure the reader on an objective reading of the text.

The research prospects are seen in holistic characteristic of epigraphs as elements of another's speech in the structure of a literary text.

Key words: *onyms, epigraph, intertextuality, quotation, function.*

Надійшла до редакції 01.06.2015

УДК 811.161.2:81'373.2

М. М. Торчинський

*доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри української філології
Хмельницького національного університету
e-mail: mina@ukr.net*

ВЛАСНІ НАЗВИ ТЕЛЕПЕРЕДАЧ: СТРУКТУРА, СЛОВТВІР, МОТИВАЦІЯ

У статті проаналізовано структуру, мотивацію, словотвір і семантику твірних основ власних назв телевізійних передач; частково доповнено або трансформовано денотатно-номінативну систематизацію цього класу онімів. Встановлено, що найбільш продуктивними є складені конструкції, утворені синтаксичним способом. В основі таких назв — переважно апелятиви (іменники у поєднанні з іншими іменниками, прикметниками, числівниками та дієсловами). У таких онімів переважає комбінована мотивація, елементом якої є сутнісна, асоціативна, локативна або темпоральна.

Ключові слова: *власна назва телепередачі, структура, семантика твірної основи, спосіб словотворення, мотивація.*

Однією із характерних ознак ономастикону є його динаміка, що проявляється у різних аспектах: перейменуваннях, багатоваріантності пропріальних одиниць, створенні нових найменувань і втраті колишніх номінацій. Звичайно, це властиво далеко не всім онімним класів. Відносною стабільністю вирізняються насамперед антропоніми, міфоніми, топоніми і космоніми; водночас серед зоонімів,